

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Hallgatói Motivációs Vizsgálat

2017

Vezetői összefoglaló

Intézményünkben a Diplomás Pályakövető Rendszer keretében **2017.04.20. és 2017.05.09. között Hallgatói Motivációs Vizsgálat** zajlott. Jelen kimutatás a **Bölcészet- és Társadalomtudományi Kar hallgatóinak válaszait tartalmazza.***

A Bölcészet- és Társadalomtudományi Kar részéről érkezett felkérésnek megfelelően, a BTK által javasolt szempontrendszer és koncepciók mentén alakítottuk ki a kérdőív intézményi blokkját, mely idén a **nemzetközi mobilitásra** koncentrált. Az elemzés során a külföldi tanulmányokkal kapcsolatos elvárásokra és elégedettségre fókuszáltunk.

Legfontosabb megállapítások:

- A **hallgatók közel fele** bevonható a nemzetközi mobilitásba. A válaszadók 11%-a tanult külföldön felsőfokú tanulmányai alatt, további 15% biztosan tervezi, 34% pedig bizonytalan ezzel kapcsolatban.
- A hallgatók a vizsgált szempontok alapján leginkább a **nyelvtanulás**, a **szakmai fejlődés**, a **kapcsolatépítés**, és a **fogadó ország megismerése** miatt tanulnak, vagy tanulnának külföldön. Az ezekkel kapcsolatos utólagos vélemények megközelítik a kezdeti elvárások mértékét, azonban a preferencia és elégedettség pontosabb meghatározása további vizsgálatokat igényel.
- A külföldön tanult **hallgatók több mint kétharmadának kevés volt a kapott ösztöndíj** mértéke, számukra a teljes költségeik nem fedezi a kapott támogatás. Az ugyanakkor nem tisztázott, hogy a létfenntartáshoz szükséges költségek mekkora részét tették ki a teljes költségeknek, ennek vizsgálata további kutatásokat igényel majd.
- A nemzetközi mobilitásba becsatornázható hallgatók **legnépszerűbb célországa Nagy-Britannia (55%)** volt, sokan jelölték meg **Olaszországot (23%)**, **Németországot (22%)**, és az **Egyesült Államokat (20%)** is. A preferencia sorrend vélhetően a nyelvtanulás miatt alakult ki.
- A mobilitás iránt nem érdeklődő hallgatók egy része (17%) a **nyelvtudás hiányát** (is) megjelölte, mint visszatartó tényező. Esetleges nyelvi kurzus, vagy nyelvi kompetenciákat fejlesztő felzárkóztató tanfolyam lehetősége a programot megelőzően pozitívan hathat az érdeklődők számának növelésére.

*A felmérés alapsokaságát **Egyetemünk aktív státuszú hallgatói** alkották. A válaszadás **anonim és önkéntes** módon történt. A felmérés a célcsoport minden tagja számára elérhető volt egy **online önkitöltős felületen** keresztül. A 3366 fős alapsokaságból a részleges kitöltőkkel együtt 1034 válasz érkezett be, ami **30,7%-os intézményi válaszadási rátát jelent.**

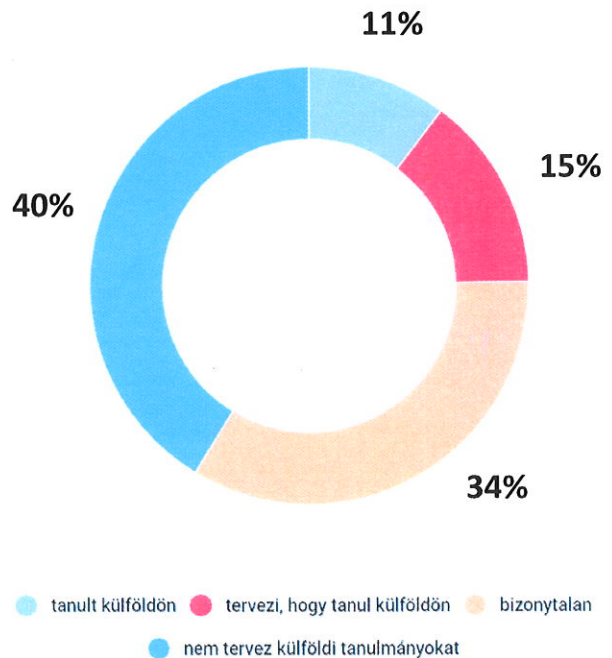
Nemzetközi mobilitási szándék

A BTK-s válaszadók **11%-a** (79 fő) **tanult hosszabb-rövidebb ideig külföldön**, további 15% biztosan tervez külföldi tanulmányokat, valamint még 34% bizonytalan ezzel kapcsolatban, tehát **a hallgatók még közel 50%-át lehet bevonni a nemzetközi tanulmányokba.**

A külföldön tanult hallgatók nagy többsége nemzetközi tanulmányi programban (pl.: Erasmus+, CEEPUS) vett részt (43 fő), 14 fő hazai hallgatói jogviszony, további 14 fő egyéb program keretében tanult külföldi egyetemen. A BTK-s válaszadók közül 20 fő végezte szakmai gyakorlatát külföldön. Összesen 39 fő vett részt Pázmányos éve alatt külföldi tanulmányokon, további 10 fő pedig más felsőoktatási intézmény hallgatójaként.

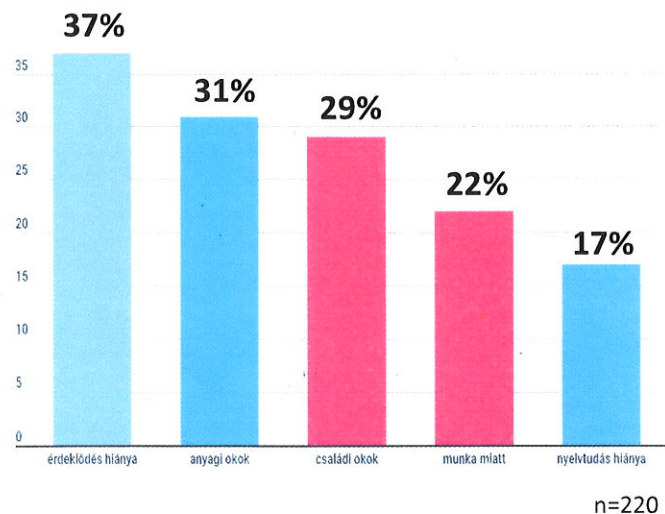
A felmérés lehetőséget biztosított annak okainak vizsgálatára, hogy miért nem szeretnének a hallgatók külföldön tanulni. A legtöbben az érdeklődés hiányára hivatkoztak, sokan anyagi okokra, mások magánéleti tényezőkre (családi okok, munka), viszonylag kevesen pedig a meglévő nyelvtudás hiányára. Mivel a felsorolt tényezők közül az anyagi okok és a nyelvtudás hiánya bizonyos szolgáltatásokkal mérsékelhető, ezért megnéztük azok arányát is adott kategóriákon belül, akik csak az utóbbi két lehetőség közül választottak. Ez az arány a kérdésre választ adók közül 35%, tehát a teljes populáción belül további 14% még elérhető lehet nyelvtanulással kapcsolatos szolgáltatások biztosításával.

Külföldi tanulmányokban való részvételi hajlandóság*

N=735

A külföldi tanulmányoktól való elzárkózás okai**

n=220

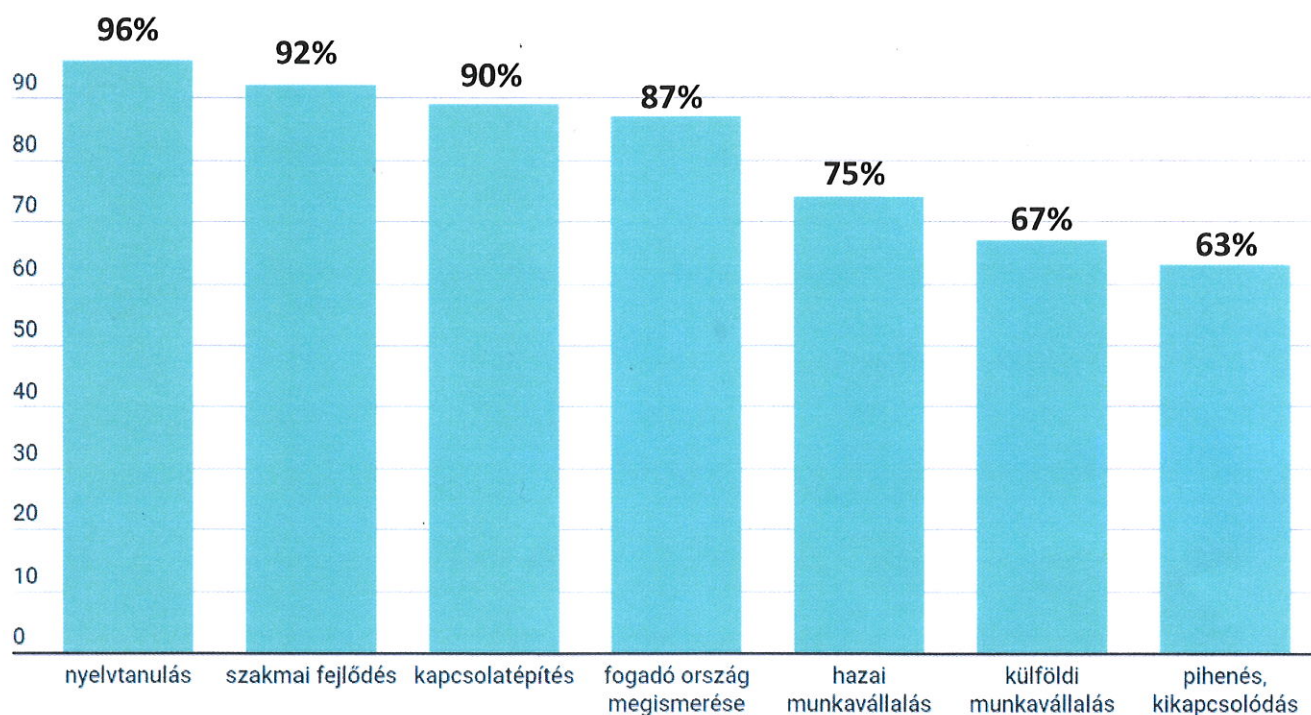
*A külföldön tanult hallgatókat nem kérdeztük meg arról, hogy a későbbiekben terveznek-e még nemzetközi mobilitási programban részt venni.

**Egyes válaszkategóriák magas aránya az sejteti, hogy az nem feltétlen valós, pl. a családi okok magas arányát vélhetően nem csak a gyermekesek, vagy az idős házasársat ápolók jelölték meg. Ennek vizsgálatát későbbi felmérésekben szükséges megjeleníteni.

Elvárások és tapasztalatok a külföldi tanulmányokkal kapcsolatban

Összehasonlítottuk a nemzetközi mobilitásban részt vettek kezdeti, a részvételt tervezők, illetve az abban bizonytalanok elvárásait a programmal kapcsolatban, összevetve a részt vettek utólagos tapasztalataival. Általánosságban elmondható, hogy az összes változó tekintetében megegyeznek a különféle hallgatói csoportok attitűdjei, ezért az összevont válaszok ábrázolását tartjuk indokoltnak. Megállapítottuk, hogy a legfontosabb szempontok a nyelvtanulás, a szakmai fejlődés, a kapcsolatépítés, és a fogadó ország megismerése voltak.

Elvárások a külföldi tanulmányokkal kapcsolatban*

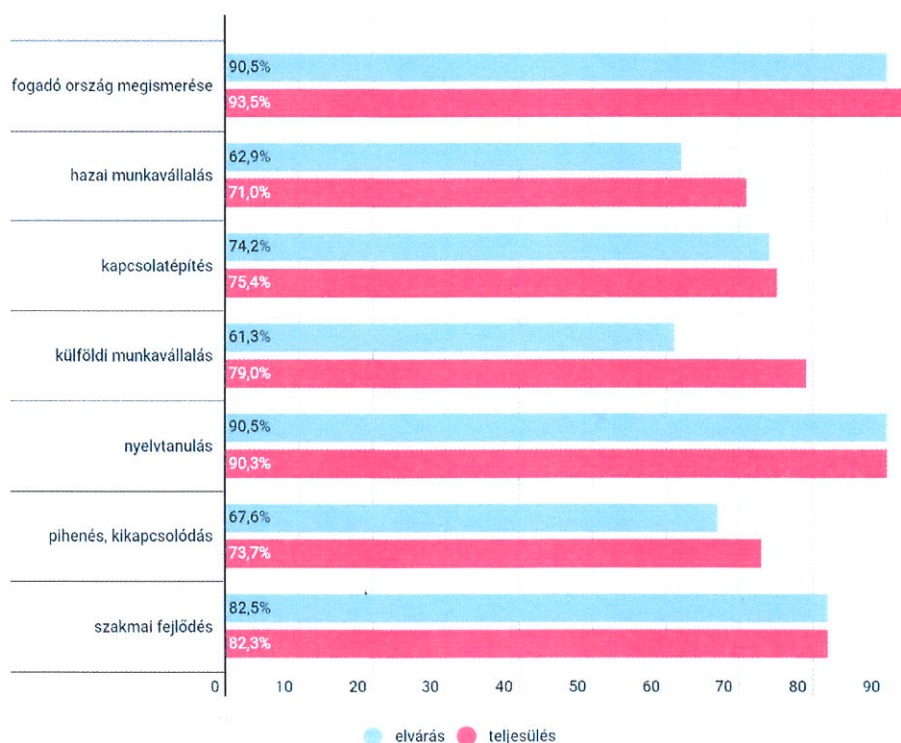

n: 400-424

Külön megvizsgáltuk a külföldi tanulmányokban részt vett hallgatók kezdeti elvárásait és az elvárásokkal kapcsolatos utólagos elégedettséget. A jelen felmérés keretei között a kezdeti elvárásokat csak utólag tudtuk mérni, a programmal való elégedettséggel együtt. Módszertanilag megalapozottabbnak tűnik az elvárásokat a mobilitási programot megelőzően felmérni egy külön felmérés során. Jelenlegi eredményeink alapján a **legnépszerűbb négy szempont** esetében (**nyelvtanulás, szakmai fejlődés, kapcsolatépítés, és a fogadó ország megismerése**) felel meg az elégedettség a korábbi elvárásoknak.

*Az erre vonatkozó négyfokú skálák összevont pozitív értékeit tartalmazzák az alábbi grafikonok. Az eredmények értelmezésekor figyelembe kell venni, hogy a minta alszegmensei különböző méretűek, a részt vettek 11%-ot, a tanulmányokat tervezők 13%-ot, a bizonytalanok pedig 30%-ot tesznek ki.

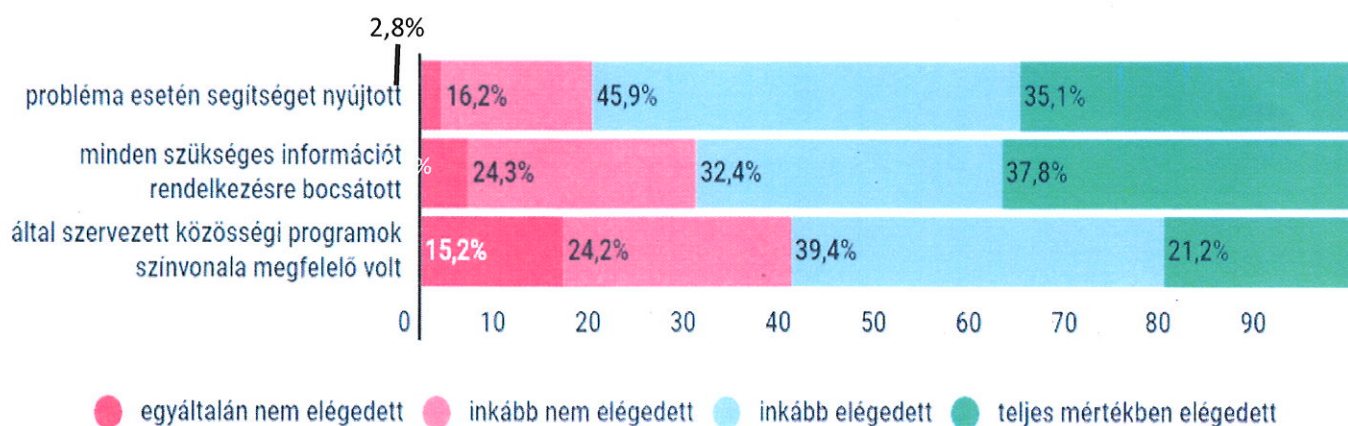
Elvárások és tapasztalatok külföldön tanult hallgatók körében

n: 61-62**

A fogadó egyetemmel való elégedettséggel kapcsolatban a leginkább a segítségnyújtással és az információszolgáltatással elégedettek, a közösségi programokkal kapcsolatban kevésbé, utóbbi kategóriában a teljes elégedettségi arány a legalacsonyabb. Figyelembe kell venni azonban azt a tényt, hogy az alacsony elemszám mellett a megadott válaszok sok intézményre vonatkoznak, ezért az igazán releváns, egyetemenkénti összegzés nem lehetséges.

A fogadó egyetemről alkotott vélemények*

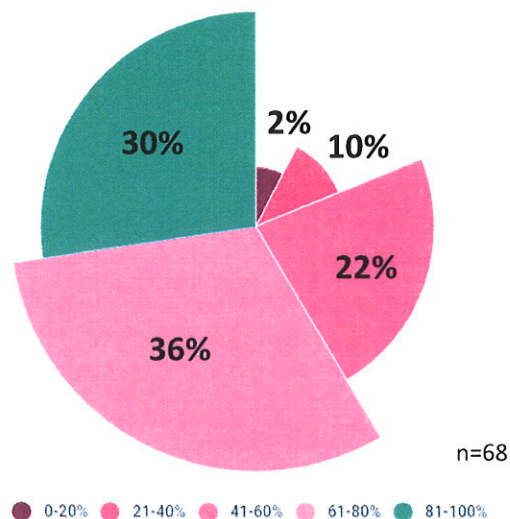
n= 33-37

*Az eredményeket a „nem releváns” válaszkategóriák kiszűrésével számoltuk ki.

** A 'pihenés, kikapcsolódás' válaszopciót kifejezetten a nemzetközi tanulmányi programban (pl Erasmus, CEEPUS) résztvevők értékelhették, ennek a kategóriának az elemszáma 38 fő volt.

A kapott ösztöndíj és a teljes költségek aránya*

A külföldön tanult **hallgatók 70%-nak** csak a teljes költségeik legfeljebb 80%-át fedezte a kapott támogatás. Az ösztöndíj mértéke feltételezhetően nem elegendő a hallgatóknak, ami a rosszabb anyagi helyzettel rendelkező jelentkezőket visszatarthatja. Az eredmények árnyalásához szükséges lenne vizsgálni azt is, hogy a hallgatók mire költöttek kint tartózkodásuk alatt, mert jelenleg nem tudjuk, hogy a költségek mennyiben fedezték az alapszükségeket.

A legnépszerűbb célországok**

A külföldi tanulást tervezők és bizonytalanok által megjelölt országok között a legnépszerűbb **Nagy-Britannia** volt (53 említés), továbbá **Olaszország** (22), **Németország** (21) és az **USA** (19) volt a hallgatók számára legszimpatikusabb célország. Szintén népszerű volt még Spanyolország (16), Franciaország (14) és Lengyelország (11) is. Az eddigi külföldi tapasztalatok nem teljesen igazodnak az igényekhez. Nem a legnépszerűbb országokban voltak a legtöbben, továbbá az arányok tekintetében nem térnek el markánsan az országok. A legtöbb hallgató Franciaországban és Lengyelországban tanult (6 és 5 fő), míg Nagy-Britanniában csak három fő volt.

* Az elemzés során kizártuk a „nem kapott ösztöndíjat” válaszokat.

** Legfeljebb három országot jelölhettek meg.